

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

סדר קדושים | מסכת חולין קט"ו - קכ"א
פרשת כי תבוא | י' ט"ז באלול תשפ"ו (29-23 לאוגוסט 2026)

מזן התלמוד

סדר חולין קט"ו, א'

לוי איקלע לבי יוסף רישבא, איתו לקמיה רישא דטיוסא
בחלבא ולא אמר להו ולא מיד. כי אתא לקמיה דרבי
אמר ליה: אמאי לא תשמתינהו? אמר ליה: אתריה דרבי
יהודה בן בתירא הוא, ואמינא דרש להו כרבי יוסי הגלילי
דאמר יצא עוף שאין לו חלב אם

רישבא - ציד
רישא דטיוסא - ראש של טווס
תשמתינהו - תנדה אותם

הסבר: לוי התארח בביתו של יוסף הציד. הגישו לו שם
לאכול ראש של טווס בחלב, ולא אמר להם דבר. כאשר
סיפר על כך לרבי, שאל אותו רבי מדוע לא נידה אותם,
הרי הם עוברים על ההלכה? השיב לוי שייתכן שהם הולכים
לפי פסיקתו של רבי יוסי הגלילי, שהתיר לאכול עוף בחלב.

תפילה לשלום חיילי צה"ל:

מי שברך אבותינו
אברהם יצחק ויעקב,
הוא יברך את חילי צבא ההגנה לישראל
ואנשי כחות הבטחון,
העומדים על משמר ארצנו וערי אלהינו,
מגבול הלבנון ועד מדבר מצרים,
ומן הים הנדול עד לבוא הערבה
ובכל מקום שהם, ביבשה באויר ובמים.
יתן ה' את אויבנו הקמים עלינו
נגפים לפניהם!
הקדוש ברוך הוא ישמר ויציל את חילינו
מכל צרה וצוקה, ומכל נגע ומחלה,
וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם.
ידבר שונאיו תחתיהם,
ועטרם בכתר וישועה ובעטרת נצחון.
ויקיים בהם הכתוב:
"כי ה' אלהיכם ההלך עמכם,
להלחם לכם עם איביכם להושיע אתכם".
ונאמר: "אמן".

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי
המגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר
לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם: כניסת שבת: 18:32 יציאת שבת: 19:45	ניו יורק: כניסת שבת: 19:14 יציאת שבת: 20:16
ישראל ת"א: כניסת שבת: 18:48 יציאת שבת: 19:47	גרמניה: כניסת שבת: 19:37 יציאת שבת: 20:56

הלימוד מוקדש להצלחת חיילי צה"ל ורפואת הפצועים

אחינו כל בית ישראל הנותנים בצרה ובשביה העומדים בין בים ובין ביבשה המקום ירחם עליהם יוציאם מצרה לרונה	ומאפלה לאורה ומשעבוד לגאולה השתא בעגלא ובזמן קריב ונאמר אמן
--	--

דף קט"ו: "קודש היא לכם"

אם יהודי עושה מלאכה בשבת במזיד, התוצאות של מלאכתו אסורות עבורו לעולם. למשל, מי שבישל בשבת, אסור לו לעולם לאכול את המאכל, כך קנסו אותו חז"ל, אך מדיו תורה המאכל מותר.

רב אשי אמר כלל: כל דבר שהתורה צויתה שלא לעשות אותו - אם עשו אותו, אסור מן התורה לאכול אותו ואף אסור להנות ממנו.

דף קט"ז: גבינת עכו"

חז"ל גזרו שאסור לאכול גבינה שהוכנה על ידי נוכרי. בדף זה לומדים את דברי שמואל: "מפני מה אסרו גבינת העובדי כוכבים? מפני שמעמידין אותה בעור קיבת גבלה". בעבר נהגו להניח חלב טרי בתוך קיבה של עגל, והחלב ששפה בקיבה הפך עם הזמן לגבינה. כיצד? במיצי הקיבה של העגל ישנם חומרים שגורמים להפריד את החלב למים ולגבינה. לכן תיקנו חז"ל שאסור לאכול גבינה שהוכנה על ידי נוכרי, כדי שלא ניכשל באיסור גבלה, חלילה.

דף קי"ז: פרק "העור והרוטב"

פרק "העור והרוטב" עוסק בדיני טומאה, והמשנה הראשונה מזכירה חלקים שונים של בעלי חיים: עור, עצמות, קרנים ועוד, לגבי דיני טומאה. איך קשורים קרנים לטומאה? ובכן, **מאכל טמא אינו יכול לטמא מאכל אחר, אלא אם כן המאכל הוא בשיעור כביצה**. המשנה אומרת, אפוא, שאם יש בשר שאין בו שיעור כביצה, אך מחוברת אליו עצם וביחד עמו היא בשיעור כביצה, העצם משלימה את הבשר לשיעור כביצה והוא יכול לטמא.

דף קי"ח: "ידים" ו"שומרים" של מאכלים

בדף זה לומדים על "ידים" של פרות ועל "שומרים" של פרות. כשם שלכלים יש ידיות שבהם אווזים את הכלי, כך יש פרות שיש להם "יד" שעליה הפרי נאחז. "יד" של פרות היא הענף הרך שהפרי נתלה עליו באילן. "שומר" של הפרי היא הקליפה שעל האוכל, ששומרת עליו שלא יתהלקל. ומדוע המשנה וההגמרא עוסקות ב"יד" וב"שומר" של המאכלים? מפני שהם קשורים להלכות שונות. למשל, אם טומאה נוגעת ב"יד" או ב"שומר" של מאכל, כל המאכל נהיה טמא, כאילו נגעה הטומאה במאכל עצמו.

חברותא

מתפללים

לפניכם אירוע שעורר דיון משפחתי סוער-

ליוני בן ה-16 היו כספים שהוא קיבל וחסך במשך השנים - מהבר מצווה, ממתנות שקיבל מהסבים והסבתות, מדמי כיס, ומעבודות שעבד מדי פעם. יום אחד יוני קרא בעיתון שיש משפחה אחת הנמצאת במצוקה כספית ומבקשת תרומות. יוני בא להוריו וביקש שאת כל הכסף שלו שהוא חסך כל השנים יתנו למשפחה הזו. בקשתו זו של יוני עוררה דיון סוער במשפחה.

מצד שני

חלק מבני המשפחה טענו שעם כל הכבוד, גם לנתינה ולצדקה יש גבולות, ולא נכון לתת את כל הכסף. לצערנו כל יום יש צרכים חדשים - אנשים, משפחות, חולים, עמותות וכדו' שזקוקים לתרומות. זו מצווה גדולה לתרום - אבל זה לא נכון לתרום את כל הכסף בפעם אחת למקום אחד ולמטרה אחת.

מצד אחד

חלק מבני המשפחה אמרו שכל הכבוד ליוני הצדיק שיש לו כזה לב טוב, ושהוא מוכן לתת את כל הכסף שלו שהוא חסך במשך כמה שנים להצלת משפחה שנמצאת במצוקה. אם זה מה שהוא רוצה לעשות בכספו - זו זכותו.

ואה...? עתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפללתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים

בית | מן ההיסטוריה

בית כנסת אלטנוישול בפראג

בית כנסת אלטנוישול נמצא ברובע היהודי בעיר פראג. הוא נבנה בשנת 1270, ופעיל עד היום. פירוש שמו הוא "בית הכנסת הישן-חדש", משום שנבנה על חורבותיו של בית כנסת עתיק יותר. פירוש אחר לשמו הוא "על תנאי שול", כלומר בית כנסת שנבנה באמצעות אבנים מירושלים, "על תנאי" שכשיבוא המשיח יחזירו אותם לבית המקדש. בבית כנסת זה התפלל המהר"ל מפראג וקבע את מנהגיו, ומקום מושבו בקדמת בית הכנסת נשמר עד היום. האגדה מספרת ששרידי הגולם מפראג שמורים בעליית הגג של בית הכנסת.

בית הכנסת באלטנוישול (Wikipedia, Andreas Praefcke)

על המפה | פראג

פראג היא עיר הבירה של צ'כיה. היא הוקמה במאה התשיעית סביב מצודה, והפכה למקום מושבם של מלכי בוהמיה ולמרכז מסחרי חשוב. בפראג הייתה קהילה יהודית משגשגת, והיהודים שבה גרו ברובע מיוחד, מעין גטו. במשך הדורות חיו בפראג רבנים חשובים, ביניהם המהר"ל מפראג, רבי מרדכי

כיכר ואצלב במרכז פראג (Wikipedia, Peter Stehlik)

יפה, רבי יחזקאל לנדא, והרב יום-טוב ליפמן הלר. רוב יהודי פראג נספו בשואה או עזבו את המקום. כיום ניתן לראות שם את בית הכנסת של המהר"ל ואת בית הקברות העתיק בו הוא קבור, וכן מבנים עתיקים נוספים המנציחים את הקהילה היהודית בעיר.

חמד של מושג

אב"ד - אב בית דין

אב בית דין הוא כינוי של השופט העומד בראש בית הדין. בתקופת חז"ל תפקידו היה שני לזה של נשיא הסנהדרין. יש לנהוג באב בית הדין כבוד מיוחד, לקום מפניו גם ממרחק, וכאשר הוא נפטר כל ישראל התאבלו עליו. במהלך הדיונים היה אב בית הדין מדבר אחרון, כדי שלא יחששו הדיינים לחלוק על דבריו.

4260	3930	3880	3828	3728	3408		3340	2934		2883		2448	2448			2238	1948	0	מאות שנים לעצמאות
495 חתימת התלמוד	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-560 אסתר המלכה	-422 חורבן ביהמ"ק ה-1 גלות בבל	חונת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	דבורה הנביאה	מתן תורה	-1311 יציאת מצרים	אפרים ומנשה		-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם אבינו / שרה	-3760 בריאת העולם	

- 4 מה הקשר בין האריה לדמות?
5 אילו ספרים כתבה הדמות הזו?

התבוננו היטב בציר וענו על השאלות הבאות:

- 1 מי היא הדמות שבחלון ובאילו שנים חי?
2 מהו המבנה הגדול ואיפה הוא נמצא?
3 מי הדמות הגדולה ההולכת משמאל לבית הכנסת?

זהו את המילים הבאות, שנכתבות
עם אותיות זהות וניקוד שונה:

3. גיד רחב וקשה \ אחד החודשים
(בכתיב חסר)

4. שלמה \ מופתע -

1. מגן \ סוג של ירק -

2. נמצאת בלול \ אדמה טובענית -

מי אני?

1. אחד מספרי המהר"ל מפראג.
2. עוסק בענייני מוסר ועבודת המידות.
3. יצא לאור בשנת 1595.
4. מחולק ל-33 נתיבים, שכל אחד עוסק במידה אחת בנפש.
5. שמו לקוח מפסוק בירמיהו (ו', ט"ז).

5780
ה'תש"פ

5778
ה'תשע"ח

5727
ה'תשכ"ז

5708
ה'תש"ח

5707
ה'תש"ז

5699
ה'תרצ"ט

5657
ה'תר"ץ

5323
ה'רמ"ג

5260
ה'ת"ס

5258
ה'תרנ"ח

4900
ה'רמ"ב

4800
רש"י

4650
רבי סעדיה גאון

4260
ימי הביניים
תקופת הראשונים

2019
שנת סיום הש"ס
ללומדי הדף היומי

2017
70 שנה
למדינת ישראל

1969
הרב
אריה לויין

1967
מלחמת
ששת הימים

1948
הקמת
המדינה

1947
מלחמת
העצמאות

1939
שואה

1897
הרצל

רבי יוסף
קארו

1500
העת
החדשה

1492
גירוש ספרד

הרמב"ם

רש"י

רבי סעדיה
גאון

510
ימי הביניים
תקופת הראשונים

סדר קדשים | מסכת חולין | דף קי"ט - קכ"א

דף קי"ט: גרעין חיטה

בבית מדרשו של רבי ישמעאל אמרו: הקליפה של גרעיני חיטה והקליפה של קליפה של גרעין חיטה היא "שומר" של גרעין החיטה, ולכן היא מצטרפת אליו לענין טומאה. גרעינים של חיטה ושל שעורה, הם קטנים מאוד, ואינם בשיעור "כביצה". רק מאכל בשיעור "כביצה" יכול לטמא בטומאת אכלין, אם כן, כיצד גרעין אחד של חיטה, אפילו עם השומר, יכול לטמא טומאת אכלין? התלמוד אומר שמדובר בגרעינים גדולים מאוד, כמו אלו שהיו בתקופתו של שמעון בן שטח. על הגרעינים הללו מסופר במסכת תענית, שבמי שמעון בן שטח היתה ברכה ביבול, עד שגרעיני החיטה היו בגודל גדול מאוד.

דף קכ"א: "כתיבה תמה"

רבי יוחנן אומר שלכל שיעור יש נקב שממנו היא גדלה, והנקב הזה עמוק וחדר בעור עד לבשר.

ישנה הלכה שפרשיות התפילין צריכות להיכתב "כתיבה תמה" - כתיבה מושלמת ונאה, וקלף שיש בו חורים או נקבים אינו ראוי לכתיבה תמה. לדברי רבי יוחנן, הרי בכל קלף יש נקבים, כי הקלף הוא העור של הבהמה והשערות חודרות בו לעומק אז איך הוא ראוי לכתיבת תפילין?

תשובת התלמוד היא שנקב קטן שהדיו עובר עליו וסותם אותו אינו נקב שפוסל את כתיבת פרשיות התפילין.

דף קכ"א: "אלל"

במשנה נאמר ש"אלל" מצטרף לשיעור כביצה לענין טומאת אכלין.

מהו "אלל"?

שתי שיטות בענין:

רבי יוחנן אומר שא"ל הוא גיד רחב וקשה מאוד בצבע לבן, שנמצא מתחת לצואר של הבהמה. הגיד הזה אינו נאכל לבדו מפני שהוא קשה ביותר ואוכלים אותו רק יחד עם בשר.

ריש לקיש אמר: אלל הוא בשר שנשא על העור כשמשטים את העור מן הבשר.

בחסות תלמודי

Talmudisraeli@Medison.co.il

טל: 03-9250225 פקס: 03-9265608

תלמוד ישראלי

מייסד ועורך: מאיר יעקבסון
מנהל חינוכי ועורך: אבי רט
יו"ר חבר הנאמנים: ר"ח חיים פרייליכמן

דבר תורה

לאחר שמספרת לנו התורה על האיכר שהביא את פירות הביכורים שלו, וקרא את מקרא הביכורים, היא מגלה לנו סוד גדול, כיצד ניתן להגיע לשמחת אמת בחיינו ובכל מעשה ידינו. התורה אומרת: "ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה' אלוהיך", ובכך מתארת לנו את הנוסחה האמיתית להגיע לשמחת הלב.

חידושה של התורה טמון בדגש על המילה "לך". היכולת של האדם למצוא את האושר שלו קשורה באופן ישיר במיקוד המבט במה שניתן לו באופן אישי, בחלק הייחודי שלו בעולם. כאשר מבטו של האדם נודד החוצה - ביחס ובהשוואה אל האחר ולמי שנמצא סביבו - השמחה הטבעית במה שיש לו, עלולה להתפוגג. רק מתוך התמקדות אישית בטוב שיש תחת ידינו, והתרכזות ב"לך", הופך האדם להרגיש ולחוש שיש לו "הכל", ובכך הוא מגיע אל האושר ושמחת האמת לה כולם כל כך מצפים.

שאלות השבוע

- מדוע אסרו חז"ל לאכול גבינה שהוכנה על ידי נוכרי?
- מהו "שומר" של פרי, ומה קורה אם טומאה נוגעת בו?
- למה קלף שיש בו נקבים קטנים מאוד עדיין יכול להיות כשר לכתיבת תפילין?

בין הפתרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו ערב עד השעה 14:00, למייל talmudhagala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

תשובות

הציור השבועי

- המהר"ל מפראג, בין השנים ט"ו ניסן הרע"ב - י"ח באלול ה'שס"ט (1609).
- בית הכנסת אלטנוישול, בפראג.
- הגולם מפראג.
- שמו של המהר"ל היה יהודה ליווא, וליווא זה אריה.
- "נצח ישראל", "תפארת ישראל", "גבורות ה'" ועוד רבים

מי אני?

הספר "נתיבות עולם"

חידה

שומר \ שומר, ביצה \ ביצה, אלל \ אלל, תמה \ תמה

